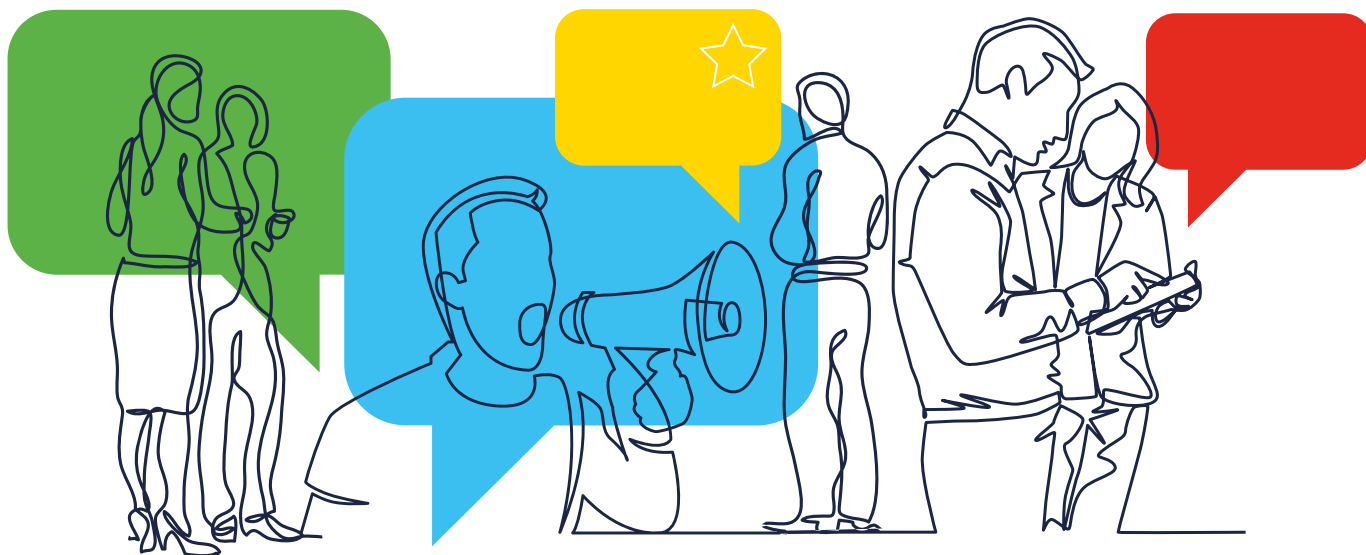

FÓRUM EURÓPSKEJ INICIATÍVY OBČANOV

ZACHRÁŇME VČELY A
POĽNOHOSPODÁROV!

Za poľnohospodárstvo šetrné voči včelám
pre zdravé životné prostredie

ZDROJE INFORMÁCIÍ – DISKUSIA – POUŽÍVATELIA –
PORADENSTVO

| OBSAH

Európska iniciatíva občanov „Zachráňme včely a poľnohospodárov! Za poľnohospodárstvo šetrné voči včelám pre zdravé životné prostredie“	3
Kampaň v rámci iniciatívy „Zachráňme včely a poľnohospodárov!“	5
Vplyv kampane na podporu iniciatívy Zachráňme včely a poľnohospodárov!	9

1

Zachráňme včely a poľnohospodárov! Za poľnohospodárstvo šetrné voči včelám pre zdravé životné prostredie

Európska iniciatíva občanov „Zachráňme včely a poľnohospodárov! Za poľnohospodárstvo šetrné voči včelám pre zdravé životné prostredie“ bola zaregistrovaná 30. septembra 2019. V ten istý deň sa zároveň začalo obdobie zberu podpisov. V tejto iniciatíve sa Komisia vyzýva, aby navrhla právne akty na postupné ukončenie používania syntetických pesticídov do roku 2035, na obnovenie biodiverzity a podporu poľnohospodárov v procese transformácie.

Cieľmi iniciatívy sú:

- do roku 2030 postupne znížiť používanie syntetických pesticídov v poľnohospodárstve v EÚ o 80 %, počnúc najnebezpečnejšími pesticídmi, a upustiť od syntetických pesticídov úplne,
- obnoviť prírodné ekosystémy v poľnohospodárskych oblastiach tak, aby sa poľnohospodárstvo stalo hlavným faktorom pri obnove biodiverzity,
- uskutočniť reformu poľnohospodárstva, pri ktorej sa budú uprednostňovať drobné, rôznorodé a udržateľné formy poľnohospodárskej činnosti a ktorá bude podporovať rýchly rast agroekologického a ekologického poľnohospodárstva a umožní nezávislé vzdelávanie vedené poľnohospodármi a výskum poľnohospodárstva bez používania pesticídov a GMO.

V rámci iniciatívy „Zachráňme včely a poľnohospodárov!“ sa podarilo zozbierať 1,05 milióna overených vyhlásení o podpore, pričom minimálne prahové hodnoty boli dosiahnuté v jedenástich členských

štátoch. Obdobie zberu sa predĺžilo o jeden rok, t. j. do 30. septembra 2021, aby bolo možné riešiť následky pandémie ochorenia COVID-19 na túto kampaň¹.

Po ukončení fázy zberu podpisov prešla iniciatíva procesom overovania vyhlásení o podpore. Nasledovalo jej formálne predloženie Európskej komisii 7. októbra 2022 ([tlačová správa](#)). Dňa 5. apríla 2023 Komisia uverejnila oznámenie, v ktorom na túto iniciatívu odpovedala.

Faktory úspechu:

- Udržiavanie videokonferencií na týždennej báze so všetkými organizátormi počas celého obdobia dvoch rokov (predĺženia nastali v dôsledku pandémie).
- Vytrvalosť partnerov, ktorí zotrvali dva roky aj napriek vonkajším ťažkostiam a ktorí na každom stretnutí šíрили pozitívnu energiu.
- Spojenie síl existujúcej aliancie mimovládnych organizácií (viac ako 200 mimovládnych organizácií v celej Európe), ako aj nábor nových partnerov s veľkou mobilizačnou silou vo finálnej fáze.

¹ V súlade s nariadením (EÚ) 2020/1042, rozhodnutím C(2020) 9226 a rozhodnutím C(2021) 1121.

2

Kampaň v rámci iniciatívy „Zachráňme včely a poľnohospodárov!“

Príprava

Organizátori iniciatívy „Zachráňme včely a poľnohospodárov!“ mali bohaté skúsenosti s organizovaním európskej iniciatívy občanov, keďže niektorí z nich úspešne zorganizovali iniciatívu „Zákaz glyfozátu“, v rámci ktorej sa zozbieralo 1 070 865 podpisov. Pri príprave a vykonávaní tejto novej iniciatívy boli tieto predchádzajúce skúsenosti pre organizátorov prospešné.

Základom úspechu tejto iniciatívy bolo vybudovanie **siete partnerov**.

Na úvod organizátori vytvorili užší okruh desiatich mimovládnych organizácií z rôznych krajín a každá z nich bola poverená úlohou nájsť ďalšie mimovládne organizácie na podporu tejto iniciatívy. Iniciatíva nakoniec získala v rôznej miere podporu viac ako 200 environmentálnych mimovládnych organizácií, organizácií poľnohospodárov a včelárov, charitatívnych nadácií a vedeckých inštitúcií rozmiestnených po celej Európskej únii. Zabezpečiť aktívnu podporu iniciatívy mimovládnymi organizáciami však bolo výzvou. Organizátori ju zvládli tak, že pozvali podporovateľské mimovládne organizácie na pravidelné online stretnutia, na ktorých sa organizátori zamýšľali nad stratégiou kampane. Iniciatívu „Zachráňme včely a poľnohospodárov!“ podporili mimovládne organizácie ako Bee Life, Générations Futures, Global 2000, Umweltinstitut München, Pesticide Action Network – PAN Europe a Romapis.

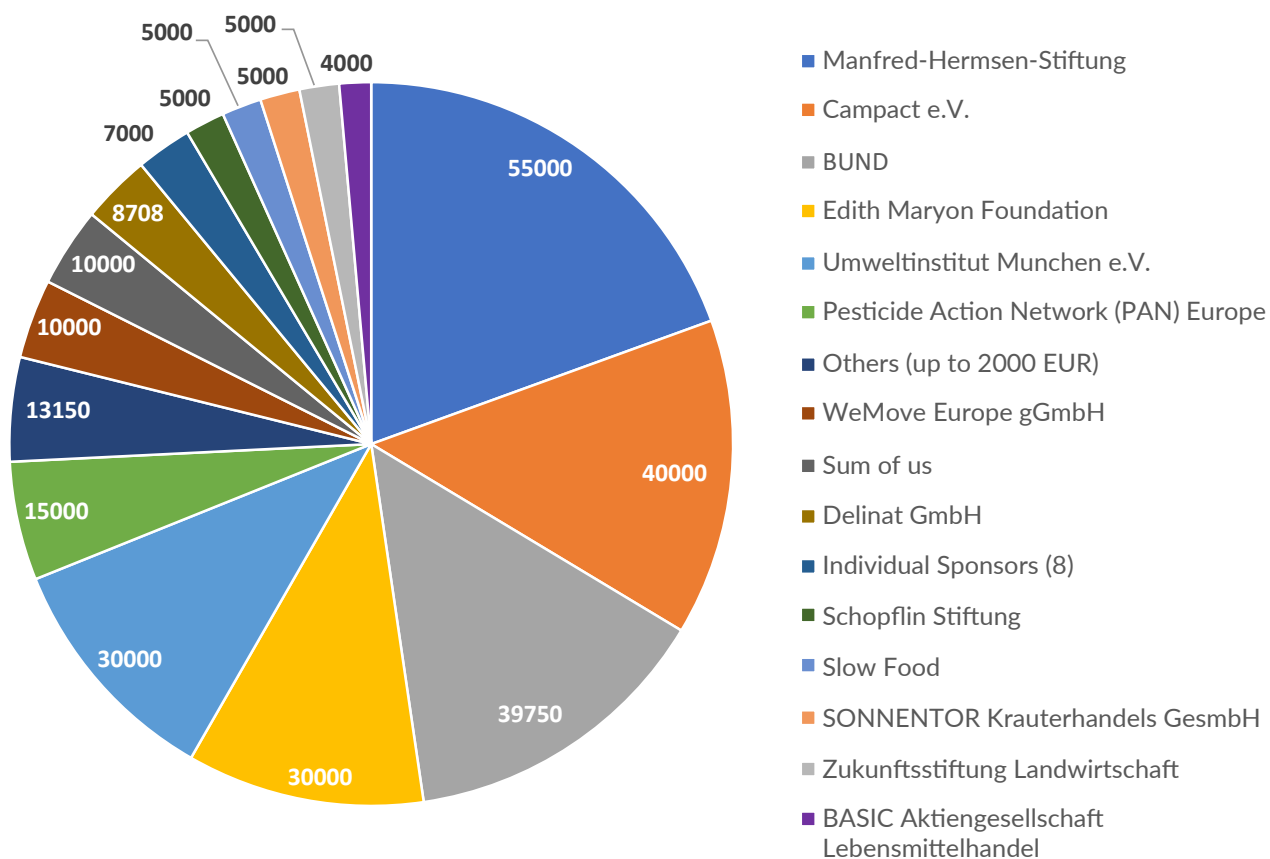
Nevyhnutnou súčasťou komunikačnej stratégie tejto iniciatívy bolo aj prezentovať sa v **online priestore**. Organizátori vytvorili viacjazyčné webové sídlo s **online podpornými nástrojmi na stiahnutie**, ako sú podpisové formuláre v papierovej podobe, listy pre susedov a priateľov, letáky, plagáty, nálepky a videá. Proces vytvárania webového sídla a podporných nástrojov vrátane ich príslušných prekladov bol časovo náročný, čo viedlo k tomu, že organizátori preložili svoj oficiálny dátum začatia zberu približne

o šesť týždňov. V rámci prezentácie v online priestore sa organizátori prezentovali aj v sociálnych médiách: Twitter (1 752 sledovateľov), Instagram (2 735 sledovateľov) a Facebook (2 870 sledovateľov).

Celkovo organizátori iniciatívy „Zachráňme včely a poľnohospodárov!“ zozbierali podporu a finančné prostriedky vo výške 282 858 EUR.

Zdroje financovania (€)

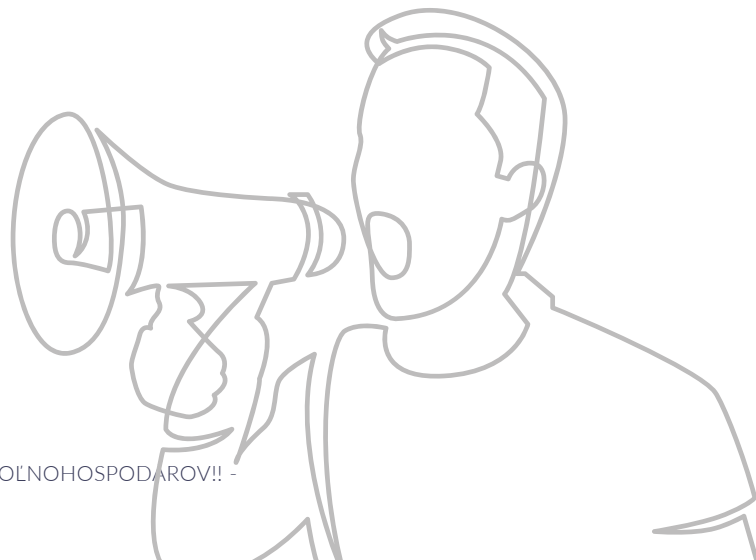
| Vykonávanie kampane

Pôvodne organizátori plánovali na zber podpisov usporiadať občianske hnutie na miestnej úrovni v priamom kontakte s občanmi v uliciach, ktorého cieľom by bolo posilniť hnutie a „prispiieť k naliehavo potrebnej sociálnej zmene a transformácii“. Nakoniec museli z dôvodu pandémie svoju stratégiu prepracovať.

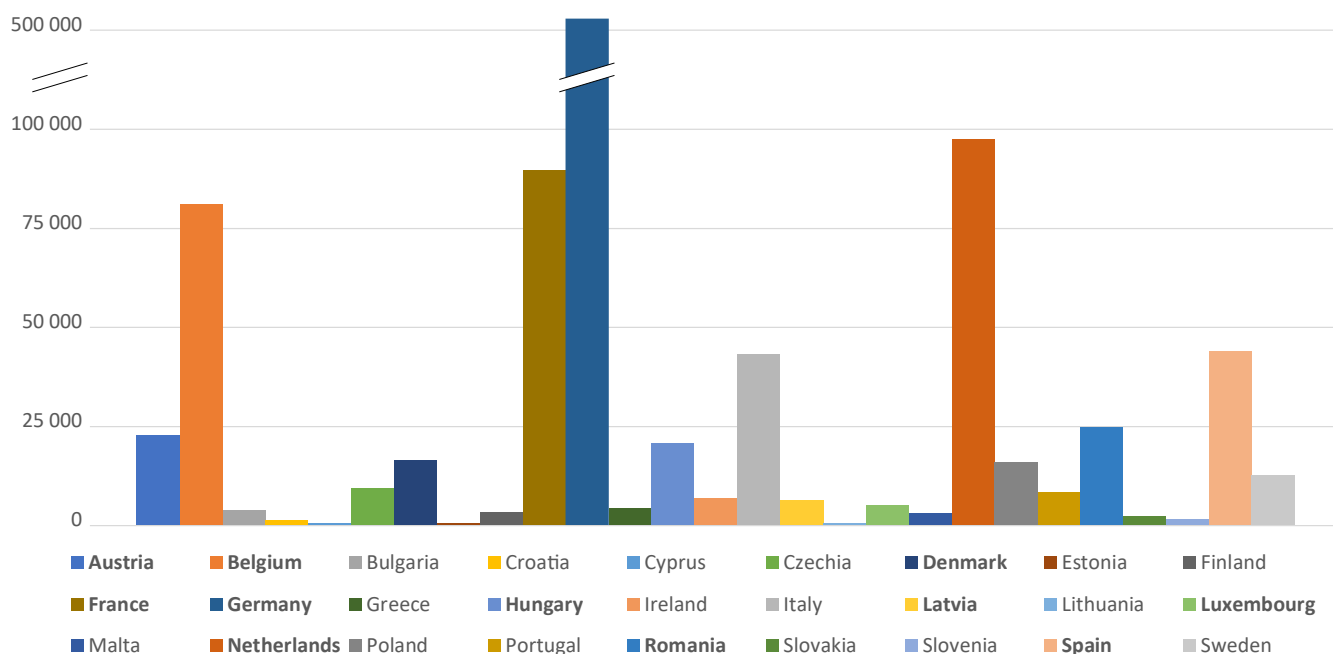
Kampaň na podporu iniciatívy „Zachráňme včely a poľnohospodárov!“ sa od začiatku upriamila na zbieranie podpisov zo všetkých krajín EÚ. Nezamerala sa teda len na niektoré. Vzhľadom na ťažkosti spôsobené pandemiou však museli organizátori túto stratégiu premyslieť. Organizátorom sa podarilo zozbierať podpisy v **krajinách, v ktorých boli silne zastúpení oni sami alebo partneri siete**. Vzhľadom na nadnárodný charakter nástroja bola aktívna účasť v mnohých krajinách a úloha partnerov siete a dobrovoľníkov pre kampaň zásadná.

| Zber podpisov

Hoci chceli organizátori pôvodne vytvoriť silnú ľudovú kampaň a priamo hovoriť s ľuďmi, uvedomili si, že z dôvodu pandémie sa väčšina podpisov bude namiesto zberu v papierovej podobe zbierať online. V rámci iniciatívy „Zachráňme včely a poľnohospodárov!“ sa využil individuálny online systém na zber vyhlásení. Pandémia a s ňou spojené konkrétne obavy takisto odsunuli do úzadia obavy mnohých ľudí týkajúce sa ochrany biodiverzity a klímy. Na začiatku sa organizátorom nedarilo nájsť pracovnú stratégiu, ktorou by bolo možné tieto prekážky úplne prekonať. V dôsledku toho sa zber podpisov sťažil a spomalil. Predĺžením lehoty na zber podpisov a s pomocou siete partnerov však organizátori dokázali túto prekážku prekonať.

Počet vyhlásení o podpore
(hrubým písmom sú označené krajiny, kde bola dosiahnutá prahová hodnota)

Overenie a predloženie

Po predĺžení sa v rámci iniciatívy zozbieralo v 27 členských štátoch EÚ celkovo 1,18 milióna podpisov, z čoho vnútroštátne orgány uznali 89 % za overené. Organizátori 7. októbra 2022 predložili Európskej komisii osvedčenia preukazujúce tento zber **1 054 973 overených vyhlásení o podpore**. Týmto krokom sa začalo šesťmesačné obdobie posudzovania.

V čase predkladania bolo zásadné udržať aktívny chod kampane a **zachovať vysokú úroveň záujmu občanov** o iniciatívu. Organizátori napísali mnoho **otvorených listov** zástupcom členských štátov a Európskeho parlamentu a zorganizovali s nimi osobné stretnutia. Organizátori takisto zorganizovali **tlačovú konferenciu** s organizáciou IFOAM Organics Europe s cieľom spropagovať návrhy tejto iniciatívy a diskutovať o pokroku, ktorý sa zatiaľ dosiahol v znižovaní používania pesticídov. Organizátori tejto kampane sú odhodlaní v budúcnosti zintenzívniť tieto aktivity v záujme presadzovania zmeny a pokroku v znižovaní pesticídov v EÚ.

3

Vplyv kampane na podporu iniciatívy Zachráňme včely a poľnohospodárov!

Posúdenie iniciatívy Komisiou a jej rozhodnutie

Po formálnom predložení iniciatívy 7. októbra 2022 sa organizátori 25. novembra 2022 stretli s **podpredsedníčkou Európskej komisie pre hodnoty a transparentnosť Věrou Jourovou a komisárkou pre zdravie a bezpečnosť potravín Stellou Kyriakidesovou** (tlačová správa). Dňa 15. decembra 2022 vydal k európskej iniciatíve občanov svoje stanovisko Európsky hospodársky a sociálny výbor (pozri stanovisko EHSV).

Dňa 24. januára 2023 Európsky parlament usporiadal **verejné vypočutie** o iniciatíve „Zachráňme včely a poľnohospodárov!“ (verejné vypočutie). Organizátori predstavili ciele iniciatívy a zapojili sa do rozhovoru s poslancami Európskeho parlamentu (hlavné momenty vypočutia EP). V ten istý deň ako sa konalo verejné vypočutie, teda 24. januára 2023, Európska komisia predstavila „Nový prístup k opelovačom“ s cieľom riešiť znepokojujúci úbytok voľne žijúceho opelujúceho hmyzu v Európe, ktorým sa reviduje iniciatíva EÚ zameraná na opelovače z roku 2018 (pozri tlačovú správu). Dňa 16. marca 2023 sa o iniciatíve „Zachráňme včely a poľnohospodárov!“ diskutovalo na plenárnej schôdzi Európskeho parlamentu (pozri záznam).

Európska komisia prijala 5. apríla 2023 **oznámenie, v ktorom predstavila svoje opatrenia v reakcii na európsku iniciatívu občanov „Zachráňme včely a poľnohospodárov!“**. Európska komisia víta túto iniciatívu a zdôrazňuje jej význam, keďže vzájomne prepojené krízy vyvolané zmenou klímy, znečistením a stratou biodiverzity predstavujú čím ďalej tým väčšie výzvy pre európske poľnohospodárstvo a potravinovú bezpečnosť. V oznámení sa každý z návrhov iniciatívy posúdil samostatne (pozri tlačovú správu). Konkrétnejšie Komisia bude uprednostňovať, aby sa spolu s účinným vykonávaním spoločnej poľnohospodárskej politiky prijali a vykonali návrhy

nariadenia o udržateľnom používaní pesticídov a právneho predpisu o obnove prírody, o ktorých sa v súčasnosti rokuje v Európskom parlamente a Rade.

V reakcii na oznámenie Komisie organizátori schvaľujú, že Komisia vyzýva spoluzákondarcov (Európsky parlament a Radu), aby dosiahli rýchle a ambiciózne dohody o predložených legislatívnych návrhoch, ktoré premietnu ambície občanov do právnych predpisov. Organizátori okrem toho podporujú účasť zainteresovaných občanov a vedcov na tomto procese až do dosiahnutia cieľov a uvádzajú, že iniciatíva „Zachráňme včely a poľnohospodárov!“ sa „ešte zďaleka neskončila“ (pozri tlačovú správu).

Komisár Sinkevičius a zástupcovia zainteresovaných generálnych riaditeľstiev predložili organizátorom odpoveď Komisie na schôdzi 25. apríla 2023.

Rady a tipy pre budúcich organizátorov

- Nikdy sa nevzdávajte! Pripravte sa na to, že organizovanie a vedenie iniciatívy môže byť beh na dlhú a náročnú trať.
- Vyhradte si čas na dôkladnú prípravu.
- Porozprávajte sa s inými organizátormi a zainteresovanými stranami, ktorí už majú skúsenosti s európskou iniciatívou občanov.